

Tolkningsfelleskap og samskaping

Rolf Fasting
Institutt for grunnskole og faglærer utdanning,
Storbyuniversitetet - Oslomet

- *Forventninger til Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis*
- *UH og partnerskapsrollen*
- *Tolkningsfelleskap – dialogens betydning*

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering

Forståelser og konsekvenser

Barns lærevansker er i all hovedsak et resultat av iboende forhold.

→ Utredning, diagnoser, stimulering og treningsprogram

Kompetanseløftet bør:

...tilføre ny evidensbasert kunnskap om samspills-utfordringer og lærevansker for utforming av individuelle tiltak.

Barns læringsutfordringer oppstår som resultat av lite hensiktsmessige relasjoner, liten grad av tilpasning og tilrettelegging innenfor rammen av barnegruppen og klassen.

Kompetanseløftet bør:

...følgelig bidra til at barnehager og skoler øker den kollektive innsatsen for å forbedre utviklings- og læringsbetingelsene, det være seg deltakelse og medvirkning i fellesskapet, organisering av tiltak, hjelp og støtte og utbytte av tilbudet.

OSLOMET
3

Partnerskap som profesjonsfaglig verktøy

Partnerskap: et varig samarbeid mellom ulike parter der samarbeidet har til hensikt å løse aktuelle utfordringer

(Goodlad 1988; Folkvord & Midthassel 2021)

Endret rolle/forventing til UH-aktørene:

→ fra å være «ekspert» til en «drøftingspartner»

→ som står for kontinuitet, og angir metode for å analysere praksis

Endret rolle/forventing til aktørene i feltet:

→ fra å være «bestiller» til å være «medforsker»

→ innhente data, og medvirke i analyse og tolkning

OSLOMET
4

Samhandlingens dans

UH bidrar til/ sikrer at aktørene i feltet:

- ...klargjør situasjoner, utfordringer og kritiske hendelser man under seg over, samt erfaringer og barrierer i arbeidet med barn og elever
- ...etablerer arenaer for felles drøfting og analyse av situasjonene og erfaringene som løftes fram; og lærernes rolle i dette
- ...enes om å prøve ut noe; - **å handle**
- ...reflekterer over erfaringene for å kunne justere og videreutvikle eller spre erfaringene (elever, grupper, klasser, trinn og skoler)

Tolkningsfellesskap

- ...refleksjoner i et profesjonsfaglig fellesskap for å skape utviklings- og endringsorienterte i barnehager og skoler
- ...arenaer for å ta opp, dele og reflektere over pedagogiske prinsipper og pedagogisk praksis, for å utvikle og forbedre praksis
(Fasting, 2018)

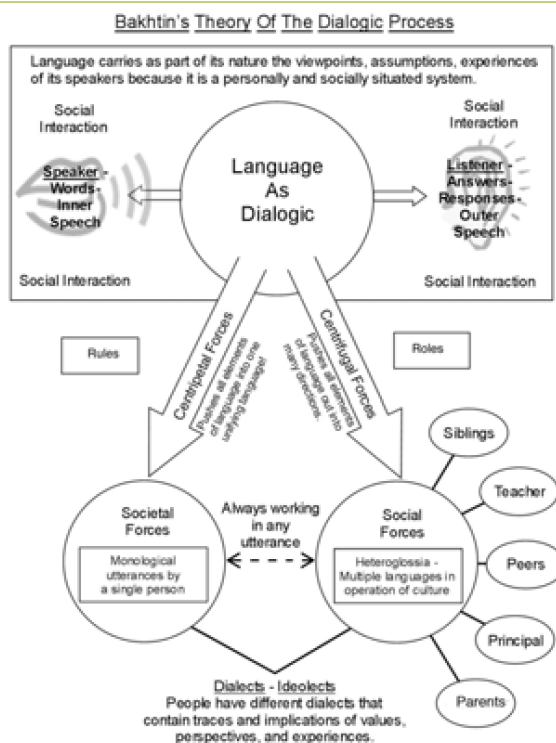

Marc Chagall: *I and the village*, 1911

Tolkningsfellesskap – dialoger på ulike nivå

Bakhtin og dialogen:

- **Et makroperspektiv:**
...som basis for all menneskelig eksistens
- **Et mikroperspektiv:**
...mening skapes gjennom samspill
- **Forholdet mellom monologen og dialogen** ...monologen, en form for indre dialog basert på oppfatninger om den/de tenkte andre

Tolkningsfellesskap: dialoger i et mikroperspektiv

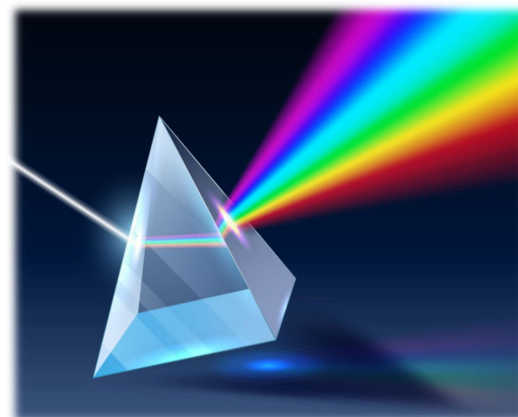
Dialog:

- Ytring og respons er gjensidig betinget
- Dialogen - samspill og konfrontasjoner

Det er i konfrontasjonen mellom forståelser hos den som taler og den som lytter, at ny forståelse oppstår og bidrar til en forståelse som er forskjellig fra den aktørene hadde på forhånd.

Bakhtin, 1986

- Tolkningsfellesskapet - en dialogisk bro

Tolkningsfellesskap – smalt og bred forstått

Tolkningsfellesskap – smalt forstått:

- Overensstemmelse ved vurdering
- Vurderersamsvar eller «interrater reliability».

Tolkningsfellesskap – bredt forstått:

- Forståelse og praktisering av pedagogiske prinsipper, f.eks.:
 - Hvordan kan tilpasset opplæring forstås og praktiseres?
 - Hva karakteriserer en inkluderende barnehage og skole?
 - Hva gjør lærere for å skape et fellesskap der alle barn/elever kan delta og lære?

Tolkningsfellesskap: dialog om ulike ståsted og interesser

Nivå	Tentative interesser
Skoleeier	En målrettet bruk av virksomhetenes samlede rammer og ressurser
Virksomhetsleder – Rektor	Virksomheten bidrag for samtlige barn og elevers utvikling og læring
Mellomledere – Avdelingsledere	Kompetanseutvikling i personalgruppa og samhandlingen i teamet; på trinnet
Barnehagelærere – Lærere	Vilkår for best mulig utvikling og læring for alle barn og elever
Spesialpedagog	En best mulig opplæring for elever med særlige behov
PP-tjenesten	Forebyggende tiltak Realiseringen av sakkyndig tilråding
Spesialpedagogiske forskningsmiljøer	Studier av lærevansker og det «spesielle» Studier av hvordan inkluderende barnehager og skoler kan skapes og utvikles

Tolkningsfellesskap: en erfaringsbasert sammenfatning

Som kart over oppfatninger og forståelser:

- ... innsikt i ulike forståelser av pedagogiske prinsipper
- ... innsikt i ikke-artikulert praksis; taus kunnskap og ulike handlingsteorier
- ... for meningsbrytning og erfaringsdeling;
 - ... som lysbrytning gjennom et prisme

Som struktur:

- ... som en arena – møtepunkt for meningsutveksling og refleksjon

Som verktøy:

- ... for samhandling *om* og analyse og realisering av endring- og utviklingsprosesser

(Fasting 2018)

OSLOMET

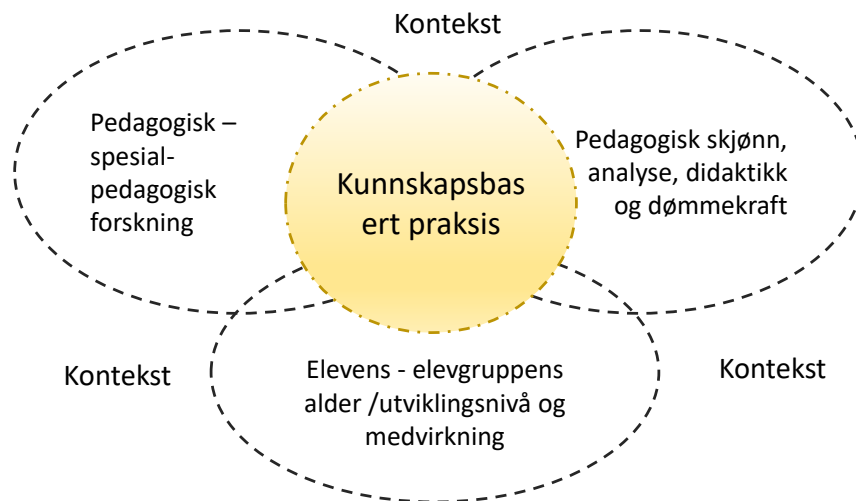
Tolkningsfellesskap: en tilnærming som åpner proaktivt samarbeid gjennom at aktørene i feltet får innblikk i ulike forståelser, behov og interesser, og hvordan det kan samhandles for å utvikle mer inkluderende spesialpedagogiske praksiser

Takk for oppmerksomheten!

Utvalgte referanser

- Bakhtin, M. M. (1986). *Speech genres and other late essays*. University of Texas Pres.
- Fasting, R. B. (Ed.). (2018). *Pedagogisk systemarbeid: endringsarbeid og organisasjonsutvikling i skolen og i PP-tjenesten* Cappelen Damm Akademiske. <http://www.fpkf.no/tidsskrift/>.
- Folkvord, K. A., & Midthassel, U. V. (2021). Partnerskap- en arena for felles læring og kunnskapsutvikling? *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 105(2), 199-213. <https://doi.org/10.18261/issn.1504-2987-2021-02-08>
- Goodlad, John (1988). School-university partnerships for educational renewal: rationale and concepts. I Kenneth Sirotnik & John Goodlad (red.), *School-university partnerships in action* (s. 3–31). New York: Teacher College Press.
- Kotter, J. P. (2007). Leading Change: Why Transformation Efforts Fail *Harvard Business Review* (Reprint R0701j; HBR 1710), (March-April 1995), 96-103.
- Pfeffer, J., & Sutton, R. I. (2000). *The knowing-doing gap : how smart companies turn knowledge into action*. Harvard Business School Press.
- Rommetveit, R. (1972). *Språk, tanke og kommunikasjon*. Universitetsforlaget.

Research-Practice Partnership

...et langsiktig, gjensidig samarbeid mellom forskere på den ene siden og praktikere (beslutningstakere, rektorer, lærere) på den andre

Utfordringer:

- *Kunnskap*: Spre/dele kunnskap mellom partene
- *Design*: hvordan feltforskning kan gjennomføres på en god og hensiktsmessig måte
- *Kontekst*: Avklare hvordan forskningsbasert kunnskap kan kontekstualiseres og inngå i barnehagenes og skolenes praksis.
(se f.eks. Sjölund, Lindvall, Larsson & Ryve 2022)

